

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXIX.

V Ljubljani 13. vinotoka 1876.

List 41.

VI. občni zbor društva sv. Cecilije.

V Gradcu 29., 30. in 31. avgusta.

(Dalje.)

Govoril je še dekan Fr. Arminger iz Štejer-a na zgornjem Avstrijskem in za njim je imel sklepni govor podpredsednik Koenen. Preden je pa svoj govor začel, sporočil je še mnoge pozdravila raznih škofov, kakor iz Solnograda, Briksna, Celovca, Maribora, Linca, št. Hipolita in od samostanskih prelatov iz Admonta in Reina. Tudi pevsko društvo „Slavec“ v Gorici je poslalo poseben telegram. Vse te naznanila so bile z navdušenostjo sprejete. Deželni glavar Štajarski Blagotinšek in cesarski namestnik baron Kübeck sta pismeno čestitala. V sklepnem govoru je podpredsednik še enkrat povzel glavne točke vsega programa in spodbujal k složnosti in delavnosti. Ta govor je bil precej obširen, pa govornika ni bilo dobro razumeti, ker je pretiho govoril in so zbrani nekaj nemirni bili; ko pa še enkrat nastopi knezoškof Zwerger, nastane zopet velika tihota in vse pazljivo posluša mili glas priljubljenega pastirja.

Ako v kaki tati — je rekel med drugim knezoškof — napovejo misijon, kjer ga že veliko let ni bilo, je mnenje dvojno: Eni pravijo, hvala Bogu, misijon bo! drugi pa pravijo: Ali ste že slišali, da bo misijon, to je kaj strašnega, pri nas misijon, to ne gre! Tako v začetku. Vdeležijo se misijona večidel vsi; tisti, ki so se ga veselili, vidijo ob koncu, da so še več sadu zadobili, kakor so upali; uni pa, katerim je bil misijon tako „strašen“, tudi spoznajo, da v resnici ni taka pošast, nekteri se spreobrnejo, postanejo dobri katoličani in dostikrat veliko storé, da se misijon ponavlja, nekteri pa — se vé — terdovratni ostanejo.

Ravno taka je tudi z misijonom ceciljanskega društva. Ne verujem, da bi v mestu, ki šteje 100.000 prebivalcev, vsi bili posebni prijatli imenovanega društva. Med njimi so nekteri, ki so se veselili tega misijona, drugi so bili mlačni, in brez nasprotnikov menda tudi ni bilo. Ko se konča to zborovanje, kako mnenje bo med ljudmi? Prijatli ceciljanskega društva bodo rekli, da so več in lepše reči slišali, kot so pričakovali. Zmed mlačnih se jih bo gotovo veliko iz neprijateljev v prijatelje spremenilo. Marsikdo se bo spreobrnul. Tudi zmed nasprotnikov se bo kateri spreobrnul, da bi pa nobenega nasprotnika več ne bilo, tega ne morem verovati, ker vsaka dobra stvar ima nasprotnike, dokler se znajde v Cerkvi, ki se imenuje vojskujoča. Upam, da bo to zborovanje prav dobre nasledke imelo in to želim. Več od njih se jih bo gotovo spremenilo v pri-

jatelje, še več, v pospeševalce društva, svoje moči mu bodo posvetili in delali, da se pravo cerkveno petje zopet vstanovi in obrani. To željo imam jaz, to željo imajo gotovo tudi vsi pričujoči. Naj tedaj vse, kar je cerkvenega, dobrega in svetega, serca vseh pridobi in naj se vresniči v častljivo djanje. (Velika pohvala sledi temu govoru. Vsi nazoči pokleknejo, knezoškof dá blagoslov in sklene zborovanje s katoliškim pozdravom: Hvaljen bodi Jezus Kristus! Amen!)

To je zapopadek poglavitnejših govorov, posnel sem jih po stenografičnem zapisniku in objavil z namenom, da bi preresnične in podučljive besede segle tudi Slovincem do serca. Slovincem, pravim, to je tistim, ki se zborovanja niso vdeležili. Naj posnetki navedenih govorov vsaj kak majhen sad obrodijo.

4. Večerne veselice v puntigamski pivarni. Vse tri večere se je zbralo po kakih 800 gostov v teh prostorih. Že pogled na tako množico je človeka razveselil, kaj še le prijaznost gostov, govori posameznih gospodov in izvrstna godba pešpolka Franc-Karola pod osebnim vodstvom kapelnika g. Blaške-ta. Iz Nemčije, Ogerskega, Češkega, Erdeljskega in Moravskega, iz Kranjske, Koroške in Primorja, iz Štajarske in iz vseh krajev naše Avstrije bili so skup naj različnejši ljudje duhovskega in svetnega stanu, redovniki, in še celo ženski spol je bil zastopan. Ne smém pozabiti omeniti, da ste bile tudi dve Gorenjki. Slovenci smo imeli prav prijetno mesto blizu govorniške mize in smo med seboj rabili svoj materni jezik. Zavoljo tega me je nekdo vprašal: „was für eine Sprache reden's denn?“ in drugi, če se ne motim, iz Bavarske: „wo ist denn Görz?“

Pervi večer je najprej pozdravil zbrane goste predsednik ceciljanskega društva za sekovsko škofijo gosp. dr. Francišk Fraydl; za njim je podpredsednik Koenen stopil na oder in željo izrekel, da po pravilih naj ne pride v razpravo in govore nič takega, kar dahne po politiki in socializmu. Pervi večer je tudi pisatelju tega sporočila došla čast, nekatere besede javno spregovoriti. Imel je namreč nalogo, sporočiti pozdrav pevskega društva „Slavec“ v Gorici in naznaniti, da je imenovano društvo glavnega predsednika dr. Fr. Witt-a imenovalo za svojega častnega uda. Govor Kaim-a, ki je potem na oder stopil, je bil z navdušenostjo sprejet, pridobil si je ta „Švab“ serca vseh s svojo ljubeznjivostjo in zgovornostjo.

Drugi večer je bil še prijetnejši memo prvega. Družba, godba, jéd in pijača, kakor prvi večer; posebno je bilo to, da so mladi fantiči, pevci iz Regensburga nastopili in zapeli dve prav prilični pesmi. Ko so v drugo nastopili, imeli so vsak svoj šopek, podarjen od dveh Slovincov. Tudi ta večer je bila družba prav vesela.

Tretji večer pa je bil namenjen, da se gostje poslovijo drug od drugega. Vitez Hartmann se je zahvalil vsem od daleč došlim, posebno pa pevcem, za obilno vdeležitev in za nepričakovano spodbudljivo petje; kapelnik Haberl je nazdravil g. Blašketu in vsi muziki, ki je s svojim spretnim igranjem veliko pripomogla k zabavi; knjigar Pustet iz Regensburga je izrekel zahvalo vseh ptujcev za bratovski sprejem v Gradcu. Zadnji je govoril še Kaïm in je svoj kratki gniljivi govor končal z besedami: „Telesno se ločimo, v duhu pa ostanemo združeni in upam, da se bomo vsi Cecilijanci v nebesih vidili. Zdaj pa z Bogom!“

Za-me in gotovo za marsikoga drugega ostanejo dnevi, ktere smo v Gradcu preživeli, nepozabljivi.

(Konec prih.)

Zakaj je Döllinger odpadel od edinstnosti sv. Cerkve in začel krivoverstvo širiti?

(Dalje.)

Vse se je Döllingerja poklanjalo in njegovo slavo oznanjalo; le iz enih samih ust ni bilo zanj glasú, iz ust, na katerih priznanje je Döllinger — saj pred letom 1861 še naj večji ceno stavil — Rim za prevzetnega učenjaka ni imel nobene besede priznanja, nobenega poslavljanja. Vžival je sicer Döllinger visoko čast, da je bil prošt kraljeve dvorne cerkve pri sv. Kajetanu, ter kakor taki načelnik vsega parškega dvornega duhovstva. Toda to čast kralj čisto samostojno podeluje, in ta čast, se vé, razun lepih prihodkov in mitre nima nobenih cerkvenih predkov.

In ako bi bil Rim saj le molčal, morebiti bi bil Döllinger prenašal. Ali papežev Prestol je bil primoran očitno in določno izreči se zoper Döllingerja, in tako pri Döllingerjevem neukrotinem značaju ni moglo drugače se zgoditi, kot se je; postal je očiten in naj hujši nasprotnik Cerkvi, kar je bil že prej na skrivnem, — ali kakor on in njegovi priverženci v olepšanje svojega počenjanja govoré; postal je nasprotnik kurije, rimskega dvora in — jezuitov. Ali ni pa znana in lahko razumljiva reč, da zapušenje prave Cerkve je vselej skup s čertanjem zoper njene naj zvestejši in naj boljši sinove in naj bolj čujoče varhe? Dvakrat je bil Döllinger papeževemu stolu predlagan za izpraznjeno škofijo, za eno na Parskem, za drugo zunaj Parskega; obakrat je Rim odrekel. In to se je godilo ob času, ko je njegova slava za katoliškega učenjaka sijala na verhungu. Prevzetnega, vsega naj silovitiše sam v se zavérovanega moža je moglo to globoko pripekati; Cerkev pa si smé srečo vošiti, da jo je modrost papeževga Prestola obvarovala Döllingerjevega škofovanja. Döllinger bi bil ko škof svoje misli o naj viši veljavi gotovo ravno tako malo podvergel, kakor jih Döllinger ko profesor in prošt ni podvergel in ne podverže.

L. 1861 se je na Döllingerjevo prizadevanje v prvo napravil shod katoliških učenjakov v Monakovem. Kaj pa, da on je bil zbirališču izvoljen za predsednika. Kakor taki je imel tisti govor, v katerem je čez vso spodobnost in v zniževanje vednostnih djanj vsih družih narodov preslavljal nemško učenost, in prilastoval ji je poklic, da naj bode ravnilo in koloméra za vse kroge dušnega prizadevanja. Pri tem je dosti očitno dajal spoznati, da tudi Cerkev pri svojih vravnava in določilih naj gleda na sledke in izdatke učenosti in se naj po njih ravna.

Ta pošastna zahtéva pa je v zboru zbudila živo nasprotovanje, posebno od strani čversto-katoliške mo-

gunške bogoslovne šole, ki je bila takrat v naj višem cvetu, in taci, ki so v Rimu študirali; rimski Prestol pa je zboru odrekel svoje priznanje in prepovedal novi shod. Osnova tedaj, po kateri bi se bil vstanovil z Döllingerjem na čelu nekak učenosten areopag, čegar določila naj bi bile celo za naj viši cerkveno veljavo nekako ravnilo, — ta osnova je bila prekrižana, ko je Rim vmés posegel.

Ker se po tej poti ni dalo nič več delati, je iskal druge prilike za svoje prenavljavne prizadevanja, in pričeli so se versko-učenostni nauki v prostorih kraljevega „Odeon-a“, zanesljivo s sporazumljenjem in po željah kralja, kateri si je nemara v tem umišljeval močen srede, da se pot pripravlja za zopetno zedinjenje vsih keršanskih verstev ali joanske dobe. Tudi Haneberg, brezsumna, čista natanaelska duša, se je dal pregovoriti, da prevzame nekatere govore.

Poslušalstvo, ki se je zbiralo, je bilo večidel iz višjih družbinskih krogov, zlasti so gospé iz plemenitih stanov kakor učene šolarice sedéle Döllingerju pri nogah. Bilo je kaj posebnega, kar se je mnogim čudno zdelo, ko je slavni, sicer tako ponašavni učenjak naj globokejši in žerkejši prašanja lušil pred takim poslušavstvom. Ta reč se utegne nekoliko pojasniti iz tega, kar je bilo že dozdej rečeno. V neki posebno imenitni družbi monakovski je to vprašanje o nekaki priliki služilo za vedrilo, dasi tudi niso dospeli do določnega vsim vsečega odgovora. Mlad, mnogoterno izobražen grof, v visoki državni diplomatski službi, je vender pa misel o tem tako razodel, da on ne more drugega misliti, kakor da je staremu možu njegova znana častiželjnost to bizjaško misel vcepila; in na te besede mu ni nihče od nobene strani ugovarjal. Da so bili tudi pri ukih Rim in jezuiti obilno in zaničljivo pitani, pa grenko rešetani, ako tudi v naj tanjši obliki, bi bilo odveč zagotavljati. To kaže sad teh podukov. Imenitna in zarad vzvišenih dušnih in serčnih prednost od vsih spoštovana gospá je nekega dne po teh naukih naravnost in z neko razdraženo nevoljo rekla, da sovraži jezuite in miluje, češ, da od njih navdihovani Rim. Iz tega se vidi, kako lahko se premalo misleči tudi dobroserčni ženski spol dá v zmoto speljati.

Toda tudi ti poduki se niso mogli več nadaljevati. Ne vé se, če je zavéra prišla od nadškofijstva monakovskega, ali od papeževga poslanca. Gotovo je, da za prvo versto teh podukov ni bilo druge, in Döllingerjeve misli in občutki do cerkvene veljave vsled tega niso bili mečji in ne pravičniši.

(Konec nasl.)

Nekaj o katoliških redorih in samostanih.

Sadje, ktero óse objedajo, je gotovo sladko; blago, ki ga judovski barantač zaničuje, je rado posebne cene, in ga navadno potem kupi. Iz tega se lahko sodi, da morajo tudi redovniki biti dobro dišeče cvetje in sladko sadje v Gospodovem vertu, ker ga frajmavrarji in prostomisljaki objedajo in časniški judje zaničujejo, ki so prave ose človeškega rodú. Ozmimo se na njihovo delavnost.

Redovniki sebe in druge posvečujejo, sebe in druge za srečno večnost pripravljajo, so zavetje zapuščenim, podučujejo otroke in odrasčene, odgojajo sirote, strežejo vsakterim bolnikom, so zasadnice učenosti in umnosti, obdeljujejo polja, vodijo bližnjega z besedami in z djanji k čednosti, ohranijo in vterjajo pravo ljubezen do domovine, in so bili o vseh časih podpora prestolov. Kdor

se hoče tega prepričati, naj prebira letne zapisnike benediktinarjev, frančiškanov, trapistov i. dr., naj se temeljito uči deželoznanstva, in bo vidil, kakošno delavnost so skazovali samostani o vseh časih, ter bo najdel dokaze, da po trudu in pridnosti moških samostanov so bile večkrat cele pokrajine obdelane in v rodovitno polje spremenjene.

Red sv. Benedikta šteje nad 20.000 svetnikov in pošiljal je svoje sinove skoraj v vse dežele za aposteljne. Kdo je zmožen prešteti toliko 100.000 redovnikov, ki so po pravilih sv. Benedikta sveto živeli v več kot 40.000 moških in ženskih samostanih o vseh stoletjih in so s svojim pobožnim življenjem druge k popolnosti napeljevali? Zapisniki imenujejo imena 50—60 papežev, nad 200 kardinalov, 1600 nadškofov, 5000 škofov, nešteto opatov iz tega reda; pa tudi 3 cesarje, 11 cesaric, 22 kraljev in 41 kraljic, ki so bili v tem redu.

Le-ti samostani niso le gojzdov in puščav v rodovito polje spreminjali, temuč so bili tudi sadišča sv. vere, učenosti in nrave.

Kdo je nosil luč sv. vere poganskim narodom? Kdo je otel boljše spise poganskega in keršanskega starinstva pred poginom? Kdo je izročil potomcem toliko raznoterih znanosti, ko takratni trinogi niso umeli in znali družega kot razdirati, in niso nobenemu obertništva, ne šoli prizanesli? Kdo je narode podučeval in luč ohranil, da ni v obširni temoti ugasnila? Kdo je odgojeval divjake, in iz njih odgojeval junake v čednosti in modrosti, katerih blišč se je potem vse stoletja lesketal? Tako je bilo djanje benediktinov. Med frančiškani in dominikani so se enako odlikovali nešteto, n. pr. sv. Bonaventura, Tomaž Akvin, ter so z žarki svojega duha celi srednji vek razsvitljevali.

Kdo more tajiti 1000letno delovanje in zasluženje redovnikov od začetka keršanskih časov do današnjega dne? Zgodovina je vse to z zlatimi čerkami zapisala v svoje bukve. Ravno tako visoko moramo pa tudi njihovo premišljevalno življenje ceniti. Dobro umevajo in spolnujejo Gospodovo besedo: „Marija je bolji del izvolila“, ker ne posnemajo le delavne Marte, ampak tudi premišljevalno Marijo. Kdo vidi v skrivni ték sklepov in sodb Gospodovih, kdo more razmeriti, koliko zasluženih šib Božjih je goreča molitev teh pobožnih duš od sveta odvrnila in jih odvrčala?

(Dalje sledi.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

V Stari loki se je že omenjena zlata maša prečast. kanonika Fr. Kramarja roženkransko nedeljo obhajala z naj lepšimi slovesnostmi. Sprejem že na železnici po duhovnih in srenjskih možeh in potem na Fari od množice ljudstva, okinčanje vse Fare in cerkve, mlaji, razsvitljenje v nedeljo-večer po vsi Fari, zlasti pa zvonika, razveseljenje ljudstva — vse je bilo na naj višji stopinji. Pričujočih je bilo pri cerkvenem opravilu 20 duhovnov, med njimi več bivših kaplanov gospoda zlatomašnika, kakor častni kanonik in semeniški vodnik dr. Čebašek, ki je zlatomašniku v imenu duhovšine izročil lep srebern križec (pacificale), kterega so imeli pri zlati maši, in bral prelepo adresno, v kateri so ob kratkem popisane njih zasluge in dela. Samo v Stari loki so namreč delali v službi 21 lét, lepo vravnali in predelali več podružnih cerkev, pogladili pota k njim, leta 1863 pa so farno cerkev popolnoma novo sozidali. — Rojeni 1800, so bili posvečeni 1826 in so imeli novo mašo ravno

roženkransko nedeljo. Služili so pa zlatomašnik v št. Jerneju in v stolni cerkvi v Ljubljani za kaplana, za fajmoštra v Loškem potoku, za dekana v Postojni in v Stari loki. Poslednjič so postali kanonik 1868.

Njih zasluge pa so povzdigovali zlasti tudi preč. gosp. Jož. Zupan, ki so v prelepem govoru pojasnovali, kako pomenljiv in vesel je ta dan za zlatomašnika in za starološke farmane. G. poslanec Robič je zastopal deželne poslance in počastil zlatomašnika pri kosilu z napitnico. Milostni gospod knez in škof so jim pismeno vošili. Dohajalo je mnogo telegramov, med drugimi novomeškega kapitela. Okoli dvéh popoldne je prišel tudi g. dr. Bleiweis.

Vsa starološka fara, ki gospoda zlatomašnika spoštuje in ljubi kakor očeta, je bila neizrečeno razveseljena, in kar se o tacihi prilikah navadno le dostikrat kakor pravljica glasi, veljá tukaj kakor živa resnica, da bodo namreč ljudje dolge dolge leta zlatomašnika in njegovo zlato mašo v spominu ohranili.

O cerkvenih napravah in demantni maši v Horjulu naj še nekoliko dostavimo, da se zgodovinske reči za zgodovino ohranijo. Cerkev sv. Marjete je zdaj res tako lepa, da jo je veselje gledati. Veliki altar se smé šteti k umetnostnim delom. Kamneni altar iz delavnice vdove Tomanove je prelepo delo in stane 3100 gld. — Dosti znani umetnik Zajic je verlo izdelal postavne (statve) sv. Marjete, sv. Barbare, sv. Neže, dveh kerubov in dveh družih angelov, pa izbuknjeno podobo sv. Trojice. Vse to stane 450 gld. — Sliki sv. Marjete od gosp. Šubica umetni možje pričujejo, da je prav dobro narejena; cena ji je 250 gl. Tedaj pride celi novi veliki altar na 4670 gld. Začetek k temu je storila neka dobra roka iz Ljubljane, ki je darovala 600 gl.; tudi vse drugo so radovaljni darovali — brez kakih skladov.

Dobiti pa ima cerkev še novo lepoto, ker gospod profesor A. Zamejic se je pogodil s slijarjem gosp. J. Šubicem, da bo na njegove stroške (600 gl.) vso prezbiterijo v cerkvi na presno oslikal. Bog ohrani in osrečuj blagoselne dobrotnike!

O demantni maši naj omenimo še, da so bili preč. gospod oče Aleš svoj slovesni dan v čisto novi prelepi mašni obleki s tem vred, kar gre na kelih, in vse je napravil na svoje stroške preč. gosp. A. Zamejic. — V roki so imeli v novo preslikano palico, ktero so nosili še pred 10 leti pri zlati maši. Ta palica je namreč enoletna smokvena mladika, ktero je bil vrednik tega lista ravno tisto leto sam urezal v Palestini na mestu, kterega nekteri imajo za nekdanjo Kano-Galilejo; tedaj prava ženitvanska palica, sej duhovni so zaročeni s sv. Cerkvijo. Na verhu poprek ima palica dva lepa angela, izrezana iz terebintovega lesa z gore Taborja. Vsak dan skoz 60 lét svojega mašništva je bil demantomašnik na taborji sv. altarja v pričo Jezusa in njegovih angelov, ki so ga pripeljali srečno do tolike starosti; torej so podobe prav primérne. Vdelan je v to palico tudi kosce mirte iz Cezareje Filipove, kjer je sv. Peter Kristus iz navdajanja Boga Očeta tako slavno pričal: „Ti si Kristus, Sin živega Boga“, — in mu je Kristus zagotovil: „Ti si Peter — Skala, na to Skalo bom zidal svojo Cerkev, in peklenske vrata je ne bodo zmogale.“ Na to podlago se je opéral 60letnik pri svojih nešteto pridigah in naukah, in na to podlago se je tedaj tudi v tem posebnem pomenu opéral pri demantni sv. maši. Tudi ima to še drugi lep pomen. Cezareja Filipova je nekdanje mesto Dan, kjer je bil Abraham zasačil tiste 4 kralje, ki so Lota in njegovo premoženje seboj vlekli, ter mu je bil zopet plen iztergal z vjetim Lotom vred. Pač velikrat se je bilo treba vojskovati tudi 60letnemu dušnemu pastirju zoper peklenske so-

vračnike in jim iztergovati nesrečni plen, ki so ga imeli oblasti.

Pred 10 leti je „Danica“ rekla: „Mirtovo pérje je lepota ženitvanjska in znamenje mladosti ali pomlajenja. Kar mirta pomeni, vsi želimo gosp. zlatomašniku: naj bi se namreč danes pri ženitvanji in novem zaročenju s sv. Cerkvijo tako pomladili, da bi še mnogo lét pasli čedo Kristusovo in vojskovali se zoper „tuje kralje“ — peklenške moči, in uzeli vse Lote in Lotulje, ktere morebiti ti trinogi v oblasti imajo.“ — Bog je prošnje uslišal in dal jim je doživeti tudi še drugi, ali prav za prav tretji jubilej. Vsi smo Bogu hvaležni in upamo, da tudi zdaj nas bo še uslišal, ko ponavljamo prošnjo in le še prosimo jim za tako mnogo lét nadalje, kolikor je po božjih sklepah naj več mogoče.

V demantomašni palici je koscec olivinega lesa iz verta Getsemana, od tistih silovito starih oljk, katerih osem še zdaj raste v ograjenem vertu Getsemanu, in ki po lastnosti teh drevés morebiti ni prederzno misliti, da so saj iz korenin tistih samih drevés, pod katerimi je Zveličar sam tolikrat molil. Zarés kaj lép in znamenit spomin za starega mašnika! — Koscec palme od tiste veje, kakoršne so nam — zdaj že ranjki — jeruzalemski patrijarh Valerga delili véliki četrtek 1866, je znamenje zmage. Ker pa za zmago pride krona, in sicer za ternjevo krono zlata krona, je pridjan tudi koscec ternja, iz kakoršnega je bila Jezusova krona. — Kosček lesa od enega naj večih Jordanovih virov, z imenom „libne“, naj pomeni stanovitnost do konca, do tistega časa, ko bode treba prestopiti Jordan ali mejo sedanjega življenja in popotovati iz sedanje pušave v „obljubljeno deželo“, po kateri „mleko in sterd teče“. — Palica s šopkom na verhu ima nekako podobo križa, zakaj skoz križe in terpljenje se gre v življenje. — Razun omenjenih lesov je vdjana v palico teršica iz rojstnega kraja gospoda jublanta, iz Smlednika, in iz tistih krajev, koder so bili v duhovski službi. (Konec sledi.)

Iz Gorenjskega. (*Slaba letina, nehvaležnost — in še nekaj.*) Od vsih strani naše slovenske domovine in tudi iz drugih dežel glasijo se otožna sporočila o slabi letini, in ljudje se ne ozirajo brez vzroka s strahom v prihodnjo zimo. Ako še jesen na slabo potegne, da ljudje ne bodo mogli zadnjih pridelkov v snhem spraviti; če si ne bodo mogli preskerbeti stélje, zlasti pa, ko bi zapadel tudi tako zgodaj sneg, kakor zdaj že dvé leti, in bi morali kermiti živino, za katero že zdaj živeža primanjkuje, celo dolgo zimo edino le v hlevih: bati se je še vse kaj hujšega, kakor se nam že zdaj kaže. Brati je bilo sicer večkrat v „Danici“, kako pobožne trume obilno romajo na Marijna Božja pota; ali kaže se, da se še vse premalo móli. Slovenska mala domovina in njeni stanovniki imajo toliko slovečih Mariji posvečenih romarskih cerkvá, kakor ne kmali kaki drugi národ. Menimo pa, ako bi se ljudstvo vzajemno in še v večjih trumah vzdignilo do Marijnih svetišč prosit Je pomoči v resnično velikih stiskah, da bi se mu Ona zopet očitno skazala Mati milosti, ter sprosila nam vsim, česar nam je potrebno za dušo in telo. „Bog hoče prošni biti!“ pravi stari naš pregovor. V koliko silnih nadlogah, v koliko vojskah zoper Turka se je skazala moč prošnje do nebeške Kraljice! Sosednja pruska država celo — po večini luteranska — bila je v zadnjih dvéh velikih vojskah tako srečna, kakor nam zgodovina komaj kaj enacega povedati vé. Zakaj neki? Natančno je to edino le Bogu znano (sej srečna je zadnje leta sploh krivica zoper pravico in resnico); vemo pa vendar, da pred začetkom obéh velikih vojská je bil zapovedan po vsi obširni državi splošni prošnji dan in primérna Božja služba (kakor imamo n. pr. pri

nas navadno na sv. Marka dan ali pa Križev teden), in da so tudi katoliški škofje in duhovni z verniki molili domovini za zmago. In spolnilo se je, česar so prosili. Ta kratko omenjena dogodba nam dosti jasno kaže, kaj nam je storiti, ako hočemo doseči pomoč. Če pa nočemo prositi, se potem tudi ne smemo pritoževati, ako nam ne gre vse po naši volji. Sej so že starodavni Rimljani imeli navado reči: „Kdor sam noče, se mu ne godi krivic!“ (Nolenti non fit injuria.) Vivat sequens!

Opomba. Pri tem bi bilo pač še marsikaj govoriti. Ako se pomisli, koliko preklinjevanja, kvantanja in sploh greha se godi pri delu, koliko pobojev in gerdga pijančevanja po noči, koliko nečistosti, krivice in drugih grehov, ki vse okužujejo; — je res le čudo Božje nezmérne milosti, da še kaka bilka za živež zraste po polji, kak sad po vertéh. Tedaj poboljšanja v življenji je zraven molitve prav posebno treba, da ne nastane lakota. — Za odvernjenje nadlog je treba v ponižnosti Boga prositi. Ako se pomisli, da le maloktera gospôska glava se je voljna odkriti, kadar k molitvi zvoní, je le čudo Božjega usmiljenja, da črna nehvaležnost ima kak drobec za-se in za otroke v usta djati. Poglej opoldan, poglej zvečer ko zvoní „Ave Marijo“: koliko jih ravno pred jedjó gre po potih in ulicah, — zvon zakliče k molitvi, in kdo se zmeni za to? Kak kmet, delavec, revež, otročiček še pokaže, da ima ljubezen do Boga v sercu, ktere tudi zunaj pokazati se ne sramuje. Napuh pa se pač vsede mogočno k mizi in dar Božji vživa, za ktere pa je Vsedarovalcu manj hvaležen kakor brezumno živinče. Tudi vam, starši po kmetih, moramo zatožiti velik del vaših sinov, da postanejo prav nehvaležni Bogú, zakaj mnogi, da le znajo „pet šteti“, ko pridejo v šole, mislijo, da nič več dobrotljivega Boga ne potrebujejo. Vidil sem teržen dan, ko so se iz šole usuli in je poldan zvonilo: kmetje po tergu so odkriti molili, „olikana mladina“ je gluha preslišala klic k hvali Božji! — Drugi sinovi, ki prihajajo v mesto zaradi vojašine, pa se velikrat pijani po mestu v trumah dervé in se precej gerše dèrejo, kakor vaše krave doma v hlevu. Kje je pri tacih hvaležnost do Boga in njegovih dobrot?! Tedaj poboljšanje in molitev!

Misijonske sporočila r. P. Valjavca.

XI.

Bitka v Boveci

od 31. julija do 8. avgusta 1870.

Unkraj sivega očaka lepe Krajne, za podnožjem triglavskim, v lepi ravnini, stoji terg, kteremu so dali naši goriški bratje Slovenci ime Bovec. Divjeromantičen kraj, okoli in okoli od nebosežnih velikanov obdan, bogat s skalovjem, in obljuden tako, da se mora človek nehoté čuditi, kako more toliko ljudi tu prebivati, kjer vidiš le par njiv in nekaj senošet. Večina izmed njih gre po zimi in na epomlad na ptuje si kruha služiti za 5 ali 6 mesecev. Semkaj nas je tedaj Bog poslal v sv. misijon. Šli smo z velikim upanjem in pričakovanjem oo. Doljak, Starè in jaz na misijon v Bovec. Nadjaje se namreč, da zadenemo na dobro pripravljeno ljudstvo, na verne Slovence tudi unkraj Triglava, najdemo pa ljudstvo našuntano zoper nas od več strani. Peklenšek je bil zasejal ljuliko med dobre Slovence in jih razkačil zoper misijonarje. Ali jezuit, ki ne pozná strahú, kadar veljá delati v večji slavo Božjo, začne učiti in pridigovati. Bitva, vojska se začne, stanovski poduki se verstijo, hudič se umika, ljudstvo je kmalo bilo za nas. Slovenec je vendar le povsod dober, ako bi ga le pe-

klenškovi pomagači ne kvarili. Cerkev se čedalje bolj polni s poslušalci, spovednice pa s spovedenci, ne samo s spovedenkami obdajajo. Zadnji dan se že tarejo okoli nas. Zdaj se je jelo skalovje predirati in razdirati. Pri sklepnem govoru je bila cerkev natlačena. Ljudstvo krepko, na glas ponavlja kerstne obljube, kar je treba posebno omeniti, ker tu ni navada z duhovnom na glas moliti. Pri govoru za duše v vicah je vsa cerkev zjutraj zopet polna, in zdaj, ko nam je bilo že oditi, še le odpirajo oči nekteri in rekaajo: misijon je vender le lepa in dobra reč; zdaj bi pa začeli hoditi v cerkev k govorom, da bi še pri nas ostali! Ali dnevi zveličanja so pretekli, mudilo se nam je v Čermošnjice na nemški misijon; le en sam dan nam je še ostal in spovedovali smo nepretergoma. O. Starè je šel drugi dan na gore k Libušinjanom v tridnevno, in midva se še mudiva nekoliko in nektare še spoveva. Mili Bovec nam ostane nepozabljiv, ker tu smo bili hudiču v terdi bitki vsaj en rog popolnoma odbili, družega pa zakrivili toliko, kakor upamo z Božjo pomočjo, da bi ga brez misijona morda ne bilo mogoče zakriviti. Osem teh dni v Bovcu je sv. poslanje družbe Jezusove zmagalo moč hudobnega duha.

Razgled po svetu.

Marpingen. (Prikazni Marije Device in čudovite ozdravljenja.) Naj pristavimo k prikaznim v Marpingen-u še nekoliko iz lista „Civiltà Cattolica“. 19. avg.; ta list pripoveduje vso ondoto zadevno dogodbo.

Pravi namreč, da že nektare tedne se med katoličani in med njihovimi nasprotniki ne govori družega, kakor o prečudnih dogodbah, katerih priča je Marpingen, vas Trevirske škofije. V dan po Marijnem obiskani so tri osemletne deklice, Suzana Leist, Katarina Hubertus in Marija Kunz, v logu zraven vasi bile na svojem delu, kar zagledajo neprevidoma belo oblečeno gospó. Prestrašene beže in grejo praviti staršem, kaj so vidile. Le-ti se jim smejaajo kakor sanjaricam, otroci pa svojo terdijo, in starši gredó drugi dan na tisto mesto. Berž ko so deklice tje dospеле, so zopet zagledale prikazen, in oserčevane od staršev in prijateljev, jo vprašajo: „Tetka, kdo ste vi?“ „Neomadežano Spočeta sem“, odgovori prikazen. „Kaj moramo storiti?“ — „Zlo moliti, in greha se varovati.“ — Ta prikazen, katero so naslednje dni tudi odrasle osebe vidile, je velevala opravljati molitvi: „Pod tvojo pomoč“ in „Pridi sv. Duh“, — ter se je z deklicami vljudno (prav po domače) pomenkovala. Tudi je naznanila, da naj se na onem kraju zida kapela, kamor bi bolni zamogli zahajati; in zarés so se dogodile mnoga ozdravljenja. Od takrat so začele neštivilne množice ljudstva tje romati; po 3—4000 ljudi se je vsak dan znašlo na kraju prikazni in so prepevali in molili; brez kacega vabila in pripravljanja dohajajo noč in dan iz okolice cele trume romarjev na oni kraj.

To versko gibanje pa mogočne vradnike hudo v oči zbada; deželni svetovalec Wendel je dogodek sporočil Trevirski vladi, in je skušal romarje po žandarjih odvracovati, pa brez vspéha. Deželni predstojnik gošp. Wolff se je mahoma tje podal z nekterimi uradniki; ker pa niso nobenega nereda našli, tudi niso imeli nič opraviti. Poklicane so bile vse ozdravljene osebe in od zdravnikov preiskovane; pa njih povedb niso hotli sodniki v zapisnik vzeti. G. Wolff telegrafično pokliče četo vojakov, ki so z bajoneti in s puškami razgnali klečečo množico romarjev, kateri so zahvalno pesem: Te Deum, in druge pesmi peli Mariji na čast. Slabotne in bole-

haste osebe, ki niso mogle naglo ubežati, so z bajoneti in s puškinimi kopiti nabijali. Vojaki so v vasi vmešteni, razne straže pa romarjem dohod k mestu prikazni zabranjujejo.

Za sedaj je vsakoršno slovesno skazovanje postalo nemogoče; vender pa dohajanja romarjev niso ustavili, temveč oistro počenjanje sodnije ga je pomnožilo. Vsi so prepričani, da se prikazuje presv. Devica, česar žive priče so neštivilne ozdravljenja. Res je sicer, da cerkvena oblast svojega mnenja (določbe) še ni izrekla, ker le nji gre resnico onih prizorov ko čeznatorne dogodke poterditi; pa vender se dotični dogodki skerbno nabirajo in vestno zapisujejo.

Župniki okolice zanesljivo priče izprašujejo natančno o čudovitih dogodkih, in tako se preiskava verši sama od sebe. Preblažena Devica bo zmožna mogočnejše od armade cesarja Viljela braniti kraj, ki si ga je izvolila, v katerem hoče svojo čeznatorno mogočnost razodevati. Katoliška Nemčija se silno raduje, da presv. Devica blagovoljuje jo obiskovati. Nemčija ji ne bo zidala le kapele, temuč krasno baziliko, ktera naj bo storjene čuda v večnem spominu preslavljala. Marija hoče spolniti djanje: razkolništvo in protestanško neverstvo zmagati. „Zmagovavka razkolništva in neverstva“, to je novi naslov, s katerim je pristojno, Našo ljubo Gospó v Marpingen-u na pomoč klicati.

Toliko je poročal katoliški časnik „Germania“, kateri v nekem poznejem listu naznanja še sledeče. Pisali smo č. g. župniku v Marpingen, in ga prosili rednih poročil o nadaljnjih dogodkih; je pa z delom skoraj tako preobložen, kakor župnik v Lurdih (slovečem svetišču na Francoskem), in tedaj smo dobili od bližnjega sosedu župnika v Alweiler-u zanesljivo poročilo (v listu se glasi tako-le):

Prikazen se ponavlja vselej spet čez nekoliko dni na ravno tistem mestu, pa kaki dan še drugej v logu. Eden izmed otrok, ki je prikazen le prvi dan vidil, in potlej ne več, jo zdaj z onima dvema zopet vidi. V novejših časih so otroci vidili prikazen na obeh mestih obdano od dveh angeljev, ki sta molila in prepevala, in otroci so slišali molitev in petje. Pretekli petek se je Mati Božja otrokom prikazala z veličastnim žarom v kolobar obdana; vidili so nad Njo neko belo podobo, enako golobu (sv. Duba), ter so ob enem čuli z višave glas: Ta je moj ljubljani Sin, nad katerim imam dopajenje. Vediti je treba, da Mati Božja vedno derži Dete Jezusa v naročji. Prikazen bele podobe nad Mater Božjo se čudovito strinja s poveljem, ki ga je nebeška kraljica drugi dan prikazanja dala otrokom, da morajo namreč bolni osem dni po trikrat na dan moliti „Pridi sv. Duh“ in „Pod tvojo pomoč“. Kakor je bilo otrokom naznanjeno, se bodo prikazni še 13 mesecev ponavljale. Neštivilne čuda so se že godile, bodi si nagle ozdravljenja s pitjem čudodelne vode, ali po izpiranju s taisto, tudi skoz več lét zastarane bolezni. Pri vsakem posameznem čudežu je natančno zapisan dan, ura in priče. Po pravici se smé reči, da bode Marpingen kakor drugi Lurdi.

Nemško. (Spreobrnjenje.) Dr. Dieringer bivši profesor na univerzi v Boni, je s svojima tovaršema Langen-om in Reusch-em nasprotoval Vatikanskemu cerkvenemu zboru, se je vdeležil pogovoril v Königsvatter-u in prvotnega počenjanja odpadnikov „altkatoličanov“. Skesal pa se je, se odpovedal učilu na vsenčilišu in je postal prost duhovni pastir v Veringendorf-u, kjer je po dolgi bolezni umrl. Njegov spovednik kurat Bieger je razglasil Dieringerjev preklic, ki se glasi: „Upam in želim umreti kakor véren katoliški rimski kristjan. Zaveržem, kar sem kje temu nasproti mislil, učil, pisal,

s svojim podpisom ali brez podpisa. Prosim Boga za odpuščenje, in prosim enako, naj mi odpusté, ktere koli sem kje pohujšal. — V Veringendorfu, 3. kim. 1876. Dr. Dieringer.“ — Rojen je bil lete 1811; bil je učen mož z mnogimi častmi in naslovi; pisal je tudi pred svojim odpadom več učenih bogoslovskih del. Najlepše in naj boljše delo izmed vsih pa je njegovo spreobrnjenje in preklicanje zmót. Bog mu daj večni mir.

Preganjanje katoličanov pod Turkom. List „katoliški misijoni“ piše, kako prehuda se godi armenskim katoličanom na Turškem. Veliki vezir Rušdi-paša je odrekel milgosp. Hasunu, da bi ga spoznal za patrijarha Ciliškega in sultanu naznanil za pravega namestovalca armensko-katoliške srenje. Nasproti pa je zapovedal ministru Savfet-pašu, da naj priveržence odpadnika Kupelijana priznava za prave katoličane. Armenski katoličani so prisiljeni pred tega odpadnika hoditi v mešanih opravilih.

Baši-bozuki so bruhnili v katoliško cerkev v Gorzul-u v Artvinski škofiji in ugrabili ciborij s posvečenimi Hostijami! — V Kars-u v Armeniji so turški vojaki 16. avgusta napadli hišo katoliškega duhovnega pastirja. — Zejtumski mudir (nekak višji civilni častnik) blizu Maraš-a je zadavil svojega katoliškega služabnika potem, ko ga je poprej s tezo terpinčil. — V Biredjik-u zraven Alepa so rezervisti vsaktere ljudi psovali; namestniki raznih patrijarhalov so prosili velikega vezira, da naj varuje kristjane, pa zastoj: vlada se ne peča s temi rečmi, in sodnje niso varne. V Biredjiku pa so bili vikarji celo primorani preklicati svoje priitožbe, ki so jih bili poslali v Carigrad.

V Alepu, Diarbekiru, Mardinu in Marušu turki očitno zagotavljajo, ako bodo primorani iti v vojno, da ne pojdejo, dokler ne bodo pomorili vsih kristjanov. Nesramnost turške vojaške trume na njenem potu skoz Sari Hamzo nočemo praviti: to so prešiči, ne vojaki! Neverjetne trinoštva so počenjali turčini v Selir-u, Beli, Jenikenji, Kraveniku, Batošeru v Bulgariji. Gorje tistim, ki so dolžni in imajo moč človeštvo braniti, pa tolike gnjusobe dopuščajo! Vidi se, da svet res ne ceni ljudi više od opic. Klanje in odiranje ljudi je grenka satira za lažljivo učenost sedanjega časa.

V Angeri (Anciri) je 5. sept. umerl ondotni armenokatoliški škof milgosp. Arakial. Rojen je bil v Anciri 5. maja 1811, rejnec rimske Propagande, posvečen 1834 in poslan v misijon v Perzijo. Škof je bil posvečen 30. aprila 1850, premesten v Anciro 1863. Poslednji dve leti je imel veliko terpeti pod vezirstvom Hussein Avni-paševim. Stara pašata ancirska Ravfet in Rašid sta ga silno terpinčila. Imel je vendar pred smertjo tolažbo, da je zopet dobil v posest dve ugrabljeni cerkvi; ni pa mogel dobiti ne svoje škofije in ne semeniša; prvo mu je uzela ondotna turška krajna gosposka, drugo razkolni laži-škof Messerijan, odpadnik antonijanski. Škof Arakial je torej umerl v hiši enega svojih podložnih katoličanov. Bog mu daj večni mir.

Angora, nekdanja Ancyra, v turški mali Aziji, mesto s 50–60.000 prebivalci, znano zaradi angorskih kóz, ki imajo dolgo nekako svilnasto dlako. Leta 315 in 358 je bil ondi cerkveni zbor; 1402 pa je bil na ondotni ravnini Tamerlan premagal turškega sultana Bajazeta I.

Drobne novice. Iz spodnjega Laškega, zlasti iz Kalabrije, naznanujejo, da dan na dan buje rogovili „brigantovstvo“, tolovajstvo, in poavetujejo se na taborjih, kako bi se znebili te strašne šibe?... Toda zastoj pošilja laški framasoni žandarje in vojake nad tolovaje, dokler ne začno sami pošiljati tudi boljnih zgle-

dov. — Lahy so v obletni spomin svojega vloma v Rim pomilostili veliko jetnikov. Sej tudi imajo kaj pomilostovati, ako se pomisli, kako neznansko se množijo vsaktere hudodelstva, odkar so tudi papeža jetnika storili. — Škof Ketteler ima že spet pravdo od prusakov — za slorabo pri cerkvenih opravilih... Ali že ne bo konca? — Veliko vojvodstvo Badensko je rešeno prehude mōre: padlo je laži-liberalno ministerstvo. Že deset lét je dr. Jolli, vitez Bizmarkovega in Falkovega kopita, terpinčil in teri katoličane. Veliki vojvoda mu je bil naznanil svojo voljo, da hoče živeti v miru s svojimi podložnimi; Jolli pa, gluh za voljo nadvojvodo, je nadaljeval svojo termasto sovražljivost zoper katoličane, in poslednjič je prišel dan plačila. Njegov naslednik v ministerstvu za notranje opravila je gospod Tarban, bivši minister za trgovstvo, ki pravijo, da je nasproten liberalcem. „Unità“ pa meni, da mu Bizmark ne bo pustil dolgo ministrovati. Toda upati vender smemo, da tudi za tega preganjavca bo enkrat palica že namočena. — V nadškofiji Reimski na Francoskem je bila te dni posvečena nova cerkev redovnikov Trapistov opatiije „d' Igny“; slovesnosti se je vdeležilo do 5000 ljudi. — Eden vrednikov časnika „Frankfurterice“ je tiran pred kaznujoče policijstvo, ker je pa le razžalil s psovanjem prusko ministerstvo. — V spridenem Berlinu se množijo samomori! — Mons. Richard, nadškof za Lariso, pomočnik kardinala Guibert-a v Parizu, je 23. kim. podelil ss. redove 91 klerikom iz družb za vnanje misijone in iz družih samostanov. — 29. sept. so po vsem Francoskem maševali v obletni spomin rojstva grofa Enrika Chamborda. — Po angleških ječah se bojé rovarstva od zapertih „fenjanov“ (nekih strankarjih, ki se posebno poganjajo za irske pravice, pa ne vselej s privoljenimi pripomočki). To je znamenje, da imajo zapertih veliko teh revežev in dosti pométati pred lastnim pragom. Še vedni tlačivci Ircev pač ne morejo imeti odveč sočutja za prostost kristjanov pod Turkom! — Glas je počil, da danski kralj zahteva, naj Turčija odstopi Kandijo Greciji proti nekemu denarnemu odškodovanju, in pa neko spreméno meje proti Epiru in Tesaliji. — V Parizu hočejo vediti, da Avstrija bode le potem posedla Bosno in Ercegovino, ako shod (konferenca) vlád to določi. — Iz Španskega je šlo 500 romarjev v Rim. — Eden angleških časnikov („Review“) naznanuje, da na Nemškem po bolnišnicah zdihujejo po strežbi pregnanih katoliških redov. — V poznanskem velikem vojvodstvu se opazuje veliko izselovanje v tuje dežele. To je sad zoperkatoliških postav. Prav imajo, da si išejo boljši domovine; zakaj davke plačevati, zraven pa versko preganjanje terpeti, to je vendar prehudo! — Briganti so tudi v Minesoti v Ameriki poskusili svoje tolovajstvo, ker pri belem dnevu je v mestu Northfield-u šest potepuhov hotlo oropati ondotno borso. Opravili pa niso družega, kakor da sta bila dva tolovaja vstreljena, drugi pa so po nekaj kervavi urno oddirjali. — „Venezia“ piše 12. u. m., da je v arzenalu v Benedkah 120 delavcev iz dela pognanih, dasi tudi jim niso najmanjšega naznanila dali poprej. Ako so to prve djanja novega ministerstva v prid Benedk, pristavlja list, bi si bilo utegnili prihraniti saj lažnjive obljube... Toda levičarski ministri imajo preveč opraviti s terpinčenjem katoliške Cerkve in cerkvenih redov, ne utegnejo misliti še na delavce! — Kakošne samovoljne zapovedi daje laško levičarsko ministerstvo, kaže „Unità“, ki ministru Nikoteru očitno in v oči kliče, da njegova okrožnica, ki prepoveduje procesije, je vsim postavam nasprotna. Med tem pa laški advokati, njih že skorej brez števila, neprenehoma razglasujejo svoje prepričanje, da je minister Nikotera s svojo okrožnico postavo prelomil. Kjer so še taki možje v tolikem številu, ki se brez straha

potegnejo za prostost in pravice državljanov, tam ni obupati, tam se bo kmali na bolje obrnilo. — Kardinal-vikar škof v Parizu v pastirskem listu budi duhovstvo k pomoči za napravo katoliškega vseučiliša. — V Parizu veselo naprédva delo nove bazilike presv. Jezusovega Serca; 26. avgusta je bilo za ta namen že zbranih 3 milijone in čez 85 tisuč frankov. — V Chatam-u na Angleškem delajo strahovito barko za varstvo obrežja po 500 lét na dan; stala bo pol milijona šterlinov. Tudi sicer imajo kacic 40 vojnih bark v delu. — Turk je zagotovil, da bulgarska (razkolniška) cerkev bode zana-prej popolnoma samosvojna, ter bode odpravljena vsaka véz z gerškim patrijarhom v Carigradu. Bulgarski cerkveni višji se imenuje eksarh... Lepa taka cerkev, ktero Turk komandira! Resnica je, da ne bulgarski eksarh in ne carigrški patrijarh ni samostojin, dokler se z edino pravo rimsko-katoliško Cerkvijo ne zedini. — Vsa Evropa po „Econ. Fr.“ ima 312,887.092 prebivalcev. Med temi jih ima Rusija čez 82 mil., Nemčija čez 42 mil., Francija čez 36 mil., Avstrija čez 35 mil., Anglija čez 31 m., Turčija čez 10 m. itd. — Pri nekem žepnem žepnu blizo mesta Pozzuoli na Napolitanskem bodo naredili bolnišnico za same jetične, ki so razglašeni za neozdravljive. Spoznalo se je, da zrak, ki puhti iz ondotnega žepna, je napojen z arzeničnimi drobci in veliko jetičnih, nad katerimi so bili zdravniki obupali in so prišli prebivat na ta kraj, je bilo v 2 ali 3 mescih ozdravljenih. („Unità“.)

Cret in sad zrele molitve.

Zahvala.

S hvaležnim srcem izrekam zahvalo Mariji prečisti Devici za milosti, katere mi je sprosila. Bil sem prav nevarno bolan, po opravljeni 9dnevnici z namenom, da bom v slavo Marije Device razglasil, če mi Marija zdravje izprosi, sem pa popolnoma ozdravel. Ob enem se zahvalujem za rešenje iz mnogoterih družih nadlog, iz katerih smo bili jest in drugi z opravljanjem 9dnevnice k Mariji Devici vsaki čas oteti. Češene bode presvete imena Jezus, Marija in sv. Jožef!

V Rafoličah, 10. vinotoka 1876.

V. Š.

Prošnje.

Št. 1. Mlada zakonska žena se priporoča bratovšini naše ljube Gospé, da bi ji Marija v njeni telesni, in še več v dušni bolezni sprosila ljubega zdravja. Ako milost zadobi, želi to v Njé poveličanje in zahvalo v „Zgodnji Danici“ razglasiti.

Na Gorenjskem, 9. vinotoka 1876.

L. K.

Št. 2. Oseba moškega spola, ki že več lét terpi na neki kervni in persni bolezni, se živo priporoča v molitev bratovšini naše ljube Gospé, da bi mu na njih priprošnje sprosila ljubega zdravja, ako je božja volja in duši v zveličanje. V poveličanje Božje časti in Mariji v češenje želi očitno v „Zgodnji Danici“ razglasiti, ako bo uslišan.

Na Gorenjskem, 9. vinotoka 1876.

J. K.

Št. 3. Prav dobra hči že več lét bolezen na očéh terpi, in toliko so ji že oslabele, da nobenega notranjega dela z rokami ne vidi več delati, in boji se, da ne bi popolnoma oslepela, ker že ves čas bolezni vedno rabi vsakterih zdravil in pomočkov od zdravnikov, ali vse je zastonj, vse nič ne pomaga, vedno slabši so oči in pogled. Torej prosi vse ude družbe Naše ljube Gospé,

naj bi zanjo prosili, da bi se ji zboljšale oči, da bi zopet delati vidila, ali pa vsaj popolnoma ne oslepela.

Št. 4. Hči revne vdove goreče prosi in se živo priporoča v bratovsko molitev, da bi se ji po priprošnji Naše ljube Gospé presv. Serca nje zdravje zboljšalo, ker po prestani hudi smertni bolezni vendar že skorej celo leto vedno še boleha, ne more celo nič delati, in je v veliki potrebi.

Št. 5. Revna oseba se živo priporoča in ponižno prosi goreče bratovske molitve za ozdravljenje in rešenje iz hude in dolge bolezni, in pa popolno vdanost v presveto voljo Gospodovo, ako se ne ozdravi.

Družbine zadeve.

Mesca avgusta se je na novo zapisalo v bratovščino „Naše ljube Gospé presv. Serca“ 3118 novih udov, in mesca septembra 1296 udov, tedaj je vsih skupaj 52.673, kateri vsi milost in usmiljenja v dušnih in telesnih zadevah po Mariji od presv. Jezusovega Serca prosijo in pričakujejo.

Listek za raznoterosti.

Koledar za naslednji teden.

Vinotok. — Oktober.

15. Nedelja XIX po binkošti. Evangelij: „Prilika od kraljeve ženitnine“. (Mat. 22.) — *Obletnica posvečevanja stolne cerkve in vsih družih posvečenih cerkev.* — Sv. Terezija, devica in začetnica ostrejšega karmeliškega reda, je bila v duhovnem življenji jako zvedena nuna, tudi je pisala podučiljive bukve. † l. 1582. — Sv. Brunon, škof Rutenov, je razširjal sv. vero po Pruskem, bil je pa od hudobnežev po odsekanih rokah in nogah obglavljen l. 1008.

16. Ponedeljek. Sv. Gal, opat. † 16. vinot. 627. (Beri daljši popis v Dan. predlansk. l. List 41.) — Ss. Martinijan in Saturnijan, sprič. v Afriki, sta bila ob času Genzerika, arijanskega kralja Vandalov, sužnja nekega arijanskega Vandala, po podučevanji svete device Maksime, sužnje ravno tega Vandala, pa sta sv. katoliško vero spoznavala, in zato sta bila z robotimi palicami do bele kosti razmesarjena; drugi dan sta bila popolnoma ozdravljena in v pregnanstvo tirana med divjake, ktere pa sta k sv. veri spreobračala; poslednjič sta bila za noge k vozu privezana in tako dolgo vlečena po kamnitih potih, dokler nista izdihnili. Sv. Maksima je čudovito vse muke preterpela, in se v samostan podala, kjer je pobožne device okrog sebe zbirala, in poslednjič je mirno v Gospodu zaspala.

17. Torek. Sv. Hedviga, vojvodinja šleska in poljska, vdova. † l. 1243. — Sv. Andrej, pušavnik in sprič. (Gl. Dan. lansk. l. List 42.) — Blažena Marjeta Marija Alakok, nuna, je močno pospeševala in razširjala pobožnost do Jezusovega Serca. † l. 1690. Danes je mlaj ob 10. uri 55. m. dopoldne.

18. Sreda. Sopraznik. — Sv. Lukež, evangelist. (Gl. Dan. predlansk. l. List 42.) — Sv. Atenodor, brat sv. Gregorija Čudodelnika, škof in sprič. v Neocézareji v Pontu, sloveč z učenostjo in svetostjo, je prejel mučeniško krono pod cesarjem Avrelijanom.

19. Četertek. Sv. Peter z Alkantare na Španjskem, iz ostrejšega reda sv. Frančiška, spozn. † 19. vinotoka 1562. — Sv. Var, vojak in sprič. na Egiptovskem, je pod cesarjem Maksimijanom stražil sedem menihov, ki

so bili zaperti v ječo; ko je bil eden izmed njih umerl, se jim je pridružil, in je s njimi vred dosegel mučeniško palmo.

20. **Petek.** Sv. *Janez Kancij*, spozn. † l. 1473 v 70. l. svoje starosti. — Sv. *Artemij*, cesarski vojvoda, sprič. v Antiohiji, je bil pod cesarjem Konstantinom Velikim v veliki časti; cesar Julijan odpadnik pa ga je ukazal po mnogem terpinčenju ob glavo djati zato, ker ga je svaril zavoljo njegove grozovitosti do kristjanov.

21. **Sabota.** Sv. *Uršula*, devica in njene svete tovaršice sprič., so bile od Hunov umorjene l. 451. — Sv. *Hilarijon*, učenec sv. Antona pušavnika, opat, sloveč s čednostmi in čudeži. † 271 v 70. l. svoje starosti. — Sv. *Cilinja*, mati sv. Romigija, škofa Remskega.

K a ž i p o t.

(J. Furlani.)

Pot desna je in léva,
Ju céstna roka kaže:
Le ostra pa otéva,
In gladka srečo laže.

Ob desni tam na gori
Blišči se ti razpelo,
Po noči kot ob zori
Obséva lice velo.

Ob levi gosta šuma
Temoto černo vlada;
Volkóv derečih truma
Popotne vse napada.

Ko prideš ti do persta,
Ki cépi pot na dvoje,
Poglej na znamenje kersta:
Razdjál boš vražje roje!

Iz Ljubljane. Mil. knez in škof so se včeraj, 12. t. m., podali na Dunaj.

Zlato mašo bode prihodnjo nedeljo natihome opravil v ljubljanski hiralnici sv. Jožefa čast. gospod Jožef Kapelj, lokalist v pokoju, rojen na Igu 4. grudnia 1797, posvečen 21. kimovca 1826.

Poslavljenje. Svitli cesar so demantnomašniku preč. gospodu Alešu Jeralu, fajmoštru v Horjulu, podelili zlati križec s krono za zasluge.

V Pragi so 4. t. m. slovesno blagoslovili prezalo dvorano ondote katoliške družbe, v kateri bodo imele vse katoliške društva svoje shode, koncerte, veselice, razstave itd. Mora biti zarés kaj posebnega, ker njene lepote ne morejo prehvaliti.

Iz Budějovic naznanjajo, da 19. t. m. se bode po vsi ondote škofiji preslavljal 25letnica ondote škofa milgosp. Jan. Valerijana Jirsika, ki je bil ta dan l. 1851 v Pragi za škofa posvečen.

Katoličanstvo se razširja na Angleškem. Katoliška arenja v Highgate-u blizu Londona šteje 1200 ljudi, katerih 800 so spreobrnili ondi ustanovljeni pasijonisti. Leta 1858 tam ni bilo še nobenega katoličana zunaj enega krojača in njegove žene.

Misijonar mučenec v Kini. Jezuit P. Leveillé piše iz Šan-gaj-a, da so 22. mal. serpana kristjani pokopali P. Van-a, ki so ga pogani davili in na pol živega pekli potem, ko je bil odmaševal. — Drugi misijonar piše, da je s svojimi šolarji bežal v góre in vsak čas prič-

kujejo smerti. Neki kinešk general je šel na roko hudodelnikom, ki so kristjanom smert prisegli. Pater Leveillé svoj misijon v Ning-ko-fon-u priporoča katoličanom v molitev.

Z bojišča. Med tem ko se daljši ali krajši primirje obeta, so se pa bojevanja pričele v Srbiji na jutru in večeru (ob Moravi in Drini) in na Černogori na severu in jugu. Določnega vender dozdej ni še slišati, in pri toliki strahoviti moči na obeh stranéh najberž tudi kmali še ne bo. Čutiti je, da Serbi z Rusi, ali saj kar je vojne, ne marajo za primirje, ampak želé nadaljevanje vojske po zimi, ker blezo upajo, da v mrazu turčin ne bo kaj premogel. — Turški svét je privolil v primirje, ki so ga vlade zahtevale, in sicer na 6 mesecev, do konca sušca prihodnjega leta. Pa kakošno bode to primirje, ako ga Serbi in Černogorci sprejmejo, ker pišejo že zdaj, da turške roparske trume, ki nič ne prašajo za turško vlado, že zdaj ropajo in mesarijo kristjane okoli Pljevna, Medvenja, Torosa, Mitrovlja in drugod; — ruski prostovoljci pa so boje naznanili, da bodo na svojo roko v Bulgarijo vdarili, tam upor razklicevali in jo oprostovali, ako se primirje stori? — O uboga Bulgarija, ali ni že dosti terpela?! Molimo, da bi Bog s svojo milostjo vmes segel; če ne, utegnejo take strašne dogodbe ubogi bulgarski narod iztrebiti. — Satanovo kraljestvo, skrivne družbe, kakor meni kardinal vestminsterski, strežejo na to, da se velike meči med seboj spopadejo, — takrat pa bi ti sovražniki prestolov in Cerkve — gerši od Turka — dobili priliko počenjati gnjusobe, kakor so jih počenjali v Parizu l. 1871. Torej še enkrat rečeno: Molimo, da Božja roka vmes seže in vihar ukroti.

Duhorske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. J. Keržič, fajm. pri sv. Katarini, je dobil duhovnijo Jesenice; — č. g. Greg. Jakelj, kapl. v Zatičini, duhovnijo Žalino; — č. g. Jan. Žan gre za mestnega kaplana v Škofjo loko. — Umerli so čč. gg.: Pet. Bizjak, fajm. v Ajdovici; Luka Dolenec, fajm. v Tuhinu, za mertudom, in Lor. Kristan, duhoven z Goriškega, na Dobravi. R. l. P.

Dobrotni darovi.

Za pogorelce v Logatcu: J. V. 1 gl. — G. Marija Čemažar 2 gld. — Preč. gosp. kan. P. Urh 2 gld. — Po č. g. Jan. Lapajnetu iz Dražgoš 7 gl. — Fara Kropa po č. g. fajm. J. Kapusu 9 gl. — Iz Trebelnega po č. g. fajm. J. Šulerji 10 gl. — Fara Moravče po preč. g. dekanu 44 gl. — Fara Peče 5 gl. — Z Vač 15 gl. — S Svete gore 13 gl. 36 kr. — Popravek: V št. 38. naj se bere: Fara Rakitna 8 gl. (namesto 5 gl.)

Za pogorelce v Jablanu mirnopedške fave: Iz Trebelnega po č. g. fajm. J. Šulerji 10 gl.

Za ubegle Ercegovince in Bošnjake: Neimenovana 1 gold.

Za sv. Očeta: Neimen. 1 gld. s prošnjo sv. blagoslova za življenje in za srečno zadnjo uro. — Gosp. J. Šuler 1 križavec za 2 gl. 12 kr. star. den. — Gosp. N. Šalehar 3 stare sreb. dvajsetice. — Preč. kan. P. Urh 3 gold.

Za afrikanski misijon: Iz Trebelnega 3 gl.

Za sv. deželo: Po č. g. Mes.: Iz Srednje vasi 3 gl. 32 kr.; iz Bistrice 6 gl. 68 kr. — Po č. g. Št. Gnjezdu 4 gl. — Iz Lesec po č. g. fajm. 1 gl. 22½ kr. — Po čast. g. J. Krašovicu iz Šmartna pri Kranji 15 gl. 18 kr.